

Forhandling

Hans Hækkerup (S):

Jeg skal henholde mig til de bemærkninger, jeg kom med om det foregående lovforslag.

Annelise Gotfredsen (KF):

Også jeg vil henvise til de bemærkninger, jeg gjorde om det foregående lovforslag.

Sander (V):

Dette lovforslag skal jo ses i sammenhæng med forslaget om ændring af ophavsretsloven, og derfor, kort sagt, foreslås der tilsvarende ændringer i fotografiloven som i den foregående lov, hvorfor jeg skal henvise til de bemærkninger, som jeg på venstres vegne fremsatte under det foregående punkt.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg synes, det er meget hensynsfuldt, at de mennesker, der planlægger folketingets dagsorden, sørger for medlemmernes kondi, ved at vi skal løbe op og ned ad talerstolen, for man kunne lige så godt have slået de to forslag sammen.

Men jeg skal sige det samme, som alle de andre har sagt: jeg vil henholde mig til de bemærkninger, jeg gjorde om det forrige lovforslag.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg skal gøre opmærksom på, at der ingen talepligt er.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal også henholde mig til det, der blev sagt før fra min side.

Bente Juncker (CD):

Centrum-demokraterne støtter også dette forslag.

Dohrmann (FP):

Ja, det er noget, man kommer forholdsvis nemt og hurtigt over, og det skal jeg så også gøre. Men det er jo egentlig skrækeligt, at selv sådan en bagatel som fotografering har man en så omfattende lovgivning om. Jeg vil også godt gentage, hvad jeg sagde før om forfattere. Hvis en person tager et billede, må

vedkommende sørge for at få en ordentlig pris for det og dermed basta, så har han solgt rettighederne til det. Det er skrækeligt, at man sådan skal lovgive i detaljer, selv om fotografier.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Tak for det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 115:

Forslag til lov om Danmarks biblioteksskole.

(Fremsat 13/12 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Med præcis 10 års mellemrum revideres loven om biblioteksskolen. Denne gang er der en chance for, at vi kan nøjes med at lade 9 år gå. Vi medgiver, at der er mange forhold, der peger i retning af, at vi bør skynde os, således at loven kan vedtages i denne samling og træde i kraft snarest og gerne den 1. august i år.

Der er dog nogle problemer, der nødvendigvis må klares, og det er bl.a. spørgsmålet om betaling for efteruddannelse, vikarmulighederne, forskning osv.

Vi er noget betænkelige ved den ledelseskompetencestrid, der for tiden foregår ved en af de få andre videregående uddannelsesinstitutioner, der er underlagt kulturministeren,

[Qvist Jørgensen]

og hvor det er vort indtryk, at ministeren i forholdsvis unuanceret form har accepteret en rektors suverænitæt på alle områder, hvorved denne rektor let, uhyre let endda, kan komme til at udvise – måske bevidst – en adfærd, der mere ligner solkongens facon end den, som bør præge moderne uddannelses- og arbejdspladser. Dette kan vi naturligvis ikke acceptere i socialdemokratiet.

Af lovforslaget fremgår det ikke helt klart, hvem der skal betale for efteruddannelserne, men det ser unægtelig ud til, at ministeren ad bagvejen er ved at indføre en form for indtægtsreguleret virksomhed. Hvis dette er rigtigt, må et af spørgsmålene være, hvad ministeren har gjort for at sikre, at leverandørerne til biblioteksskolens virksomhed – det er jo typisk staten eller primærkommunerne – har haft mulighed for at tage hensyn til den eventuelle nye situation, og man fristes naturligvis også til at spørge, om ministeren slet ikke har taget ad notam, at et flertal herinde tog afstand fra den indtægtsregulerede virksomhed for ikke ret lang tid siden.

Jeg skal bl.a. pege på, at især de mindre virksomheder, altså de små biblioteker og vel mest typisk de helt små forskningsbiblioteker, kan have vanskeligheder med at skaffe sig såvel afløsning som økonomi til den vigtige efteruddannelse.

Også om biblioteksskolens mulighed for at foretage forskning må vi stille kritiske spørgsmål. Efterhånden er det kun på biblioteksskolen, der foregår en forskning, der kan tjene til en videreudvikling på det bibliofile område. Alle andre aktiviteter er, oftest takket være manglende bevillinger, stort set sygnet hen. Som vi tidligere har påpeget, anser vi dette for farligt, og jeg må derfor spørge: hvilke garantier kan ministeren give for, at vi kan bevare og få styrket biblioteksmæssig forskning, også en forskning, der går ud på at kortlægge det vigtige for vort samfund i kulturbærende faktoreres tilstedeværelse og udbygning fremfor alene EDB-mæssige fremskrivninger af allerede forældede nyheder?

Det kan være lidt svært at læse dette ud af den foreliggende tekst, men tilsyneladende tænkes efteruddannelsesrådet fjernet ifølge lovforslaget. Såfremt dette er rigtigt, er der anledning til mindst to spørgsmål. Det ene er: hvorfor gør man det? Og det andet: hvad agtes sat i stedet for?

Lad mig også nævne, at vi er meget interesseret i at få viden om, hvordan man egentlig forestiller sig mulighederne for at levere ud-af-huset-forskning, uden at det går ud over mulighederne for at tilbyde og gennemføre relevante kurser og ligeledes gennemføre en for almenheden relevant forskning. Når jeg udtrykker mig, som jeg netop har gjort, skyldes det, at jeg gerne vil forvisses om, at biblioteksskolen fremover er i besiddelse af tilstrækkelige midler til både at etablere og gennemføre relevante kurser og relevante forskningsprojekter.

I betænkningen er der gjort et rimeligt forsøg på også at redegøre for biblioteksassistentuddannelsen, og jeg synes, det er prisværdigt, at det i 1981 nedsatte uddannelsesudvalg i enighed kunne nå frem til en præcisering af nødvendige krav til biblioteksassistenternes uddannelse. Men disse præciseringer er ikke medtaget i lovforslaget eller i bemærkningerne, hvilket undrer og bekymrer os meget, og vi forventer en fuldstændiggørelse på dette område, f.eks. ved en klar og tydelig udvidelse af bemærkningerne til § 2, stk. 3.

Til trods for disse noget kritiske bemærkninger og spørgsmål kan jeg meddele, at vi i socialdemokratiet er tilfredse med hovedindholdet i lovforslaget. Vi har noteret os, at lovforslaget i det store og hele ligger tæt op til det betænkningsarbejde, der blev afsluttet i 1983, hvilket så igen vil sige, at det ikke ligger fjernt fra administrationsdepartementets rapport fra august 1980, og vi vil derfor gå positivt ind i det videre udvalgsarbejde om biblioteksskolen, også med hensyn til ikrafttrædelsesdatoen.

Ingerlise Koefoed (SF):

I 1972, tror jeg nok det var, sad der et udvalg ude på Danmarks biblioteksskole og arbejdede med en ny uddannelse, og man foreslog bl.a. en sammenlægning af de to sektioner, der nu er ved Danmarks biblioteksskole, sektion I for folkebibliotekarer og sektion II for bibliotekarer ved forskningsbibliotekerne.

Den sammenlægning blev ikke til noget dengang. Man har ventet længe på den, og det er fint, at vi nu får et forslag, hvorefter de to sektioner er blevet lagt sammen til én.

[Ingerlise Koefoed]

Men jeg vil nok sige, at jeg godt kan føle mig lidt skeptisk, når jeg læser forslaget i øvrigt. Det er ikke så mærkeligt, at man i en tid som denne lægger stor vægt på informationssiden, at man lægger stor vægt på litteratursøgning og alle mulige EDB-ting og tekniske faciliteter, men jeg er meget bange for, at man helt glemmer at uddanne folk til at arbejde i det, som et folkebibliotek også er, nemlig en institution, hvor man udlåner ganske almindelige bøger, ganske almindelige plader, ganske almindelige musikbånd til ganske almindelige børn og voksne, og hvor man i hvert fald prøver at få mulighed for at udføre et stort opsøgende arbejde over for folk, der ikke selv kan komme på biblioteket.

Det er meget vigtigt for mig, at vi under udvalgsarbejdet får fastslået, at vel skal bibliotekerne gøres effektive, men det skal ikke være bibliotekarer, der alene er uddannet til det bibliotekstekniske og det biblioteksadministrative, der bliver resultatet.

Jeg synes, det er godt, at man i forslaget lægger vægt på muligheden for efteruddannelser, men det er klart, at jeg er meget betænkelig ved, at man nu vil stryge muligheden for, at kommunerne kan få dækning for vikaren, der skal være derhjemme, mens bibliotekaren tager på biblioteksskolen til efteruddannelse. Det er rigtigt, at det har ingen kunnet siden 1979 på grund af den økonomiske situation, men jeg mener ikke, det er rigtigt, at man viderefører det. Jeg mener, at man faktisk bør sikre kommunerne, at de kan få dækket vikaren, mens de sender folk på kursus, bl.a. fordi jeg ellers tror, at efteruddannelserne ikke vil blive benyttet nær så meget, som de burde benyttes.

Med hensyn til forskningen og mulighederne for længerevarende forskningsopgaver ved Danmarks biblioteksskole synes jeg også, forslaget er godt, især hvis en del af denne forskning kan komme til at gå på det humanistiske område, men jeg vil godt spørge, hvilke tanker man har gjort sig om, hvordan mennesker kan frigøres så længe fra deres arbejde, og hvilken erstatning man vil give dem og kommunerne og også forskningsbibliotekerne, mens de arbejder med forskningen.

Så er der endelig styrelsesformerne i dette forslag, og her synes jeg ligesom hr. Qvist Jørgensen, at jeg ser sporene af noget, som dette ministerium synes at være glad for,

nemlig en stramning af styrelsen. For det første ser det ud til, at de studerende får betydelig mindre indflydelse på uddannelsen og på skolen, end de har haft før, og for det andet kan jeg ikke forstå, hvorfor det kollegiale ombud, man har haft ved ansættelse af undervisningsledere, ved ansættelse af eller fastslåen af, hvem der skal være afdelingsleder ved skolen i Ålborg, skal afløses af fastansættelser. Så vidt jeg er orienteret, har det fungeret godt nok i de år, det har fungeret, og jeg synes, det er en glimrende idé, at en lærer en gang imellem bliver taget ud af den daglige uddannelse og arbejder administrativt et år eller to. Til gengæld synes jeg ikke, det er morsomt for folk, der interesserer sig for bibliotekaruddannelse, hvis de altid skal arbejde med administration og planlægning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Larsen-Ledet, ikke kan være til stede, skal jeg ganske kort sige, at vi synes, det er godt, at man begynder at rette på uddannelsen på Danmarks biblioteksskole, og at man tager fat på efter- og videreuddannelsen. Men der er unægtelig en række ting, som vi gerne vil have drøftet i udvalget, inden vi kan få gennemført denne lov, og det regner vi med at der bliver tid til.

Tinning (VS):

Så vidt VS nu kan se det, er det en blanded landhandel, ministeren her er kommet med.

For nu at tage det positive først så synes vi også, det er godt, som andre har været inde på, at vi nu får en slags fælles uddannelse, altså at de nuværende grunduddannelser bliver lagt sammen til en fælles 4-årig uddannelse, ligesom vi synes, det er udmærket, at skolen i Ålborg bliver bevaret. Og så synes vi, det er en dejlig overskuelig teknisk udformning, ministeren har givet lovforslaget. Men så kan jeg heller ikke finde på mere positivt at sige. Det sidste er imidlertid vigtigt, fordi vi her har de papirer, vi skal bruge, samlet, og det er da behageligt og rart og overskueligt, men kulturministeren ved formentlig godt, at i almindelighed er det en dårlig idé at gå til VS og bede om bemyndigelser. Det gør kulturministeren normalt heller ikke. Ministeren forsøger bare at sikre sig

[Tinning]

et flertal og prøver så i øvrigt at klare sig uden VS, og det går jo meget godt, desværre.

Men den konstruktion af et uddannelsesråd, som ministeren her forsøger at lave, og som vel egentlig er det led, som på en eller anden måde skal sikre, at der sker den erhvervsretning af uddannelsen, som der helt klart er lagt op til i dette forslag, synes jeg oplagt er for dårlig.

Reglerne om, hvem der skal sidde i uddannelsesrådet, skal ministeren finde ud af. Reglerne om, hvad de skal lave i uddannelsesrådet, skal ministeren finde ud af. Kort sagt, vi skal bare sige: selvfølgelig må kulturministeren lave et uddannelsesråd, så holder vi andre fingrene væk, og dette uddannelsesråd kan så i øvrigt drøfte skolens virksomhed og skolens planer for forskning, det kan selv komme med forslag til forskningsopgaver, og hvad ved jeg. Kort sagt er der her lagt op til et organ, som selvfølgelig på mange måder bare har udtaleret og er rådgivende, men som selvfølgelig vil få en reel betydning for, hvordan skolen udvikler sig, og jeg vil godt sige, at jeg er dybt foruroliget over den mulighed, at ministeren får lov til at lave alle bestemmelserne mutters alene, hvad den del angår.

Det samme gælder – men det er måske knap så alvorligt – lovforslagets § 3, som vi i øvrigt vil foreslå bliver fjernet. Lovforslagets § 3 går ud på, at kulturministeren kan lave nogle videregående studier for bibliotekarer og andre, i øvrigt i samarbejde med den siddende undervisningsminister, hvilket langtfra gør udsigterne lysere.

Vi har ikke noget imod, at disse videregående studier bliver lavet. Jeg er lidt i tvivl om, hvor stort behovet er, og jeg er specielt meget i tvivl om, hvad det overhovedet skal dreje sig om. Det er ikke nok at fortælle os, at i Norge har man hittet på noget, og det har man i øvrigt også i England, og så kunne man for resten tænke sig at lave en uddannelse måske om informationssystemer og informationstjenester, eller også kunne man lave en om kulturformidling, ja, eller også kunne man lave noget syvende. Man kunne lave så meget, og vi synes, det er vigtigt, hvis der skal justeres på dette område vedrørende uddannelserne, hvis der skal laves nogle videregående uddannelser – og det vil jeg som sagt ikke afvise at der skal – at denne justering kommer til at finde sted i en noget bre-

dere forsamling end den, der udgøres af den siddende kulturminister og den siddende undervisningsminister, kort sagt, at folketinget får lov til at udtale sig om, hvad der lægges på af videregående uddannelser på dette felt, for det er jo rigtigt, at der er stor forskel på, om man laver en uddannelse, der minder om den, der her i lovforslagets bemærkninger er beskrevet som en kulturformidlingsuddannelse, eller man laver en videregående uddannelse, som i den grad er præget af denne falden på halen for den teknologiske udvikling, som ikke mindst den siddende undervisningsminister og såmænd også kulturministeren med jævne mellemrum demonstrerer, så det vil vi egentlig godt have mulighed for at kigge nærmere på.

Endelig er vi selvfølgelig enige i, at bestemmelserne om vikargodtgørelse må der gøres noget ved. Jeg er også godt klar over, at man i virkeligheden ikke har kunnet få en krone siden 1979, men det burde vel ikke automatisk føre til, at vi lige så godt kan fjerne de muligheder. Jeg er enig med fru Ingerlise Koefoed i, at det må der selvfølgelig kigges på.

Bente Juncker (CD):

Dette forslag til lov om Danmarks biblioteksskole er blevet til efter et grundigt forarbejde. Sådan som udviklingen har været, siden den nuværende lov trådte i kraft i 1967, er det vigtigt, at uddannelsen indrettes sådan, at skolens kandidater er velegnede til beskæftigelse både inden for det offentlige og i det private erhvervsliv.

Det er et overordnet hensyn, som CD mener det er rimeligt og rigtigt at tage, og det sker netop i kulturministerens forslag om en fælles 4-årig bibliotekaruddannelse med et bredere erhvervsstige.

Den teknologiske udvikling vil stille en lang række nye krav til kommende efter- og videreuddannelser af fagets udøvere i offentlig og privat regie, og det tages der hensyn til ved at udbygge til en systematisk kursusvirksomhed og placere den selvstændigt i skolens struktur.

Behovet for efteruddannelse trænger sig på overalt i samfundet, og CD kan gå ind for, at ministeren på denne måde tilstræber, at der skabes en tidssvarende model på biblioteksområdet.

[Bente Juncker]

Tilpasningen af efter- og videreuddannelsen til de aktuelle behov vil blive understøttet af det uddannelsesråd, som foreslås oprettet i stedet for det eksisterende kontaktudvalg.

De planer om videregående uddannelse inden for specialområder af op til 2 års varighed, lovforslagets § 3 åbner mulighed for, skal tilgodese nogle behov, der allerede eksisterer. CD mener, det er rigtigt, at man giver lovhjemmel for disse studiemuligheder, som efter de fornødne forhandlinger med undervisningsministeren eventuelt vil kunne realiseres i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner.

CD mener, at kulturministeren har foretaget et tidssvarende forslag til revision, som vi kan gå ind for.

Dohrmann (FP):

I ministerens fremsættelse står, at dette lovforslag vil være ensbetydende med en årlig merudgift på 2,5 mill. kr. Vel er 2,5 mill. kr. ikke ret meget sammenlignet med de store beløb, man ellers sløser rundt med herinde, men det er da trods alt en post, som sammen med mange andre, lignende udgifter medvirker til, at Danmarks underskud over for udlandet og vores merforbrug i det hele taget er alt for stort og uacceptabelt.

Jeg siger dette, fordi hele biblioteksområdet er et af de områder, hvor regeringen selvfølgelig for længst burde have taget fat og foretaget nogle kraftige besparelser. Også her oplever man, at regeringspartierne, der ellers altid prøver at fremstille sig som det store modstykke til socialdemokratiet, blot trasker videre i dets fodspor, og det kan vi selvfølgelig ikke medvirke til. Vi ser, hvordan der bliver skåret ned på en lang, lang række områder. Vi ved, at regeringen har forsøgt gang efter gang at skære ned på sundhedsområdet. Vi har set, hvordan regeringspartierne sammen med socialdemokratiet har vedtaget en lovgivning, som er ensbetydende med, at man også stjæler pensionisternes penge, men det hellige kulturministerium og alt, hvad derunder hører, er fredet i klasse A. Der bruger man endnu flere penge. Derfor kan vi selvfølgelig ikke medvirke til en sådan lovgivning.

Jeg skal da ikke benægte, at der kan være behov for en rimelig undervisning som følge

af udviklingen, men jeg vil godt påpege, at den teknologiske udvikling vel i sig selv skulle medføre nogle rationaliseringer, hvor man mindst vil spare et tilsvarende beløb; ellers er det ikke værd at beskæftige sig med. Hvis en teknologisk udvikling ikke er ensbetydende med en mere rationel drift, hvad vil man så?

Jeg synes, det er temmelig åbenbart, at det, man her foreslår, blot er at få sluset nogle flere penge over i kulturministeriets regie, og det burde den nuværende regering som sagt holde sig for god til.

Eva Møller (KF):

Jeg skal indledningsvis beklage, at jeg desværre ikke havde mulighed for at være til stede i salen på det tidspunkt, hvor jeg burde have været her.

Jeg skal på det konservative folkepartis vegne tilsige vores støtte til det foreliggende lovforslag om Danmarks biblioteksskole. Jeg synes, det er en god og en naturlig opfølgning af det arbejde, vi har udført på biblioteksområdet. Jeg synes, det er rimeligt, at vi efter den nye lov, som er trådt i kraft på folkebiblioteksområdet, følger det op med en ny lov om biblioteksskolearbejdet. Det er værd at bemærke, at der har været foretaget et grundigt arbejde forud for det foreliggende lovforslag, og at lovforslaget følger de betragtninger, der har været gjort gældende under udvalgs- og kommissionsarbejdet.

Det konservative folkeparti lægger megen vægt på, at man i den nye lov om uddannelse af bibliotekarer har taget hensyn til, at bibliotekarernes arbejdsområde ændres som følge af den nye teknologi, og at man vil sørge for, at dette kommer ind i uddannelsen, så vi på den måde giver bibliotekarerne mulighed for at følge med og bruge den nyeste teknologi. Vi har også med glæde og tilfredshed noteret os, at man i den nye lov tager højde for, at mange bibliotekarer ansættes andre steder end i den offentlige sektor – på forskningsbiblioteker og på folkebiblioteker – og giver dem mulighed for via deres uddannelse også at få indblik i alternative arbejdsområder. Vi synes, det er en vigtig og en væsentlig ting.

Vi nærer ikke nogen alvorlig bekymring for den ekstrabevilling, der følger med, på de 2,5 mill. kr. Det er rimeligt og rigtigt, at man

[Eva Møller]

på dette område bevilger disse ekstra midler. Vi har ligeledes med tilfredshed noteret os den forpligtelse, der kommer til at hvile på biblioteksskolen med hensyn til efteruddannelse ikke alene af bibliotekarer, men også af medarbejdere i bibliotekssektoren. Alle disse ting betragter vi som positive.

Der er nogle detaljer, vi gerne vil se på under udvalgsarbejdet, men generelt set er vi positive og kan tilsige vor fulde støtte.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg kan endnu en gang – med en enkelt undtagelse – takke ordførerne for positiv modtagelse af et lovforslag. Det er jo en lidt usædvanlig ting, men det er ikke, fordi jeg har spor imod at bevæge mig på den måde.

Der er blevet rejst forskellige spørgsmål. Hr. Qvist Jørgensen rejste spørgsmålet om indtægtsdækket virksomhed, og det kan jeg da godt forstå. Det kommer ikke helt bag på mig, at det spørgsmål dukker op i dag. Jeg vil gerne sige, at i et svar til kulturudvalget den 20. juli 1984, som hr. Qvist Jørgensen selvfølgelig også kender, redegjorde jeg for, at vi naturligvis ifølge finansministeriets cirkulære af april havde fået en forespørgsel om dette problem i kulturministeriet, og min konklusion er, at der ikke er aktuelle planer om at indføre indtægtsdækket virksomhed ved Danmarks biblioteksskole. Såfremt dette måtte blive aktuelt – altså hvis der kommer nogle planer – vil folketingets kulturudvalg blive underrettet herom.

Det står jeg stadig væk ved. Der er ikke aktuelle planer om det. Det er klart, at vi har en overordnet strategi i regeringen, der går i retning af indtægtsdækket virksomhed, men man skal jo ikke gøre noget for princippet skyld, hvis man dermed slår noget i stykker, som vi også i kulturministeriet lægger vægt på ikke bliver slået i stykker, men bliver udvidet, nemlig efteruddannelses- og kursusvirksomheden. Det antal kursusuger, der tilbydes i dag ved biblioteksskolen, er større end tidligere. Det har vi kunnet gøre inden for de økonomiske rammer, fordi man har skåret optagelsestallet ned, og skolen har så beholdt pengene til dette formål. Det er klart, at det ønsker vi ikke i det ene øjeblik at fremme ved at lade skolen beholde de penge for så i næste øjeblik at slå i stykker.

Derfor kræver det mange overvejelser af både økonomisk og praktisk karakter, inden man skrider til dette, og jeg kan igen give tilsagn om, at skulle der opstå planer om det, så skal jeg underrette folketingets kulturudvalg forinden.

Med hensyn til spørgsmålet om vikarportionerne, som blev rejst af hr. Qvist Jørgensen, tror jeg, også af fru Ingerlise Koefoed, havde det da givetvis været en god ting at kunne sætte de 5 mill. kr. af, som sådan noget koster. Hr. Tinning nikker ivrigt, kan jeg se. Vi har – det siger jeg i et elskværdigt tonefald til hr. Qvist Jørgensen – i lighed med den tidligere regering altså ikke fundet, at disse 5 mill. kr. kunne fremskaffes her og nu. Det er altså et mindre beløb, vi har følt vi kunne anvende på denne lovrevision. Derfor er det ikke med. Andet er der ikke at sige om den sag.

Med hensyn til efteruddannelsesudvalget, som hr. Qvist Jørgensen spurgte til, er det rigtigt, at der i det oprindelige forslag optrådte to udvalg: et uddannelsesudvalg og et efteruddannelsesudvalg. Vi har fundet, at det både af administrative grunde og praktiske grunde, også af saglige grunde, var bedst at slå de to udvalg sammen. Det hænger jo sammen. Efteruddannelsen hænger sammen med den uddannelse, man har fået i sit almindelige uddannelsesforløb, og derfor følte vi, det kunne være en fordel at have disse udvalg til at arbejde sammen, og det har vi gjort så tæt som muligt, nemlig ved at slå dem sammen.

Fru Ingerlise Koefoed fremhævede betydningen af, at der fortsat bliver givet en undervisning på biblioteksskolen, der sætter bibliotekarerne i stand til at udføre – jeg ved ikke, om det er ordret – ganske almindelige biblioteksfunktioner. Det er jeg meget enig med fru Ingerlise Koefoed i. Vi skal ikke have dataloper til det hele. Det skal ikke være EDB-operatorer, folk møder, når de træder ind på et folkebibliotek. Der skal stadig væk være mulighed for en snak om ganske almindelige bøger. Det vil jeg meget gerne være med til at drøfte i udvalget, for det føler jeg også er vigtigt.

Fru Ingerlise Koefoed var også inde på det med flere penge. Jeg kan bare sige, at vi altså har fundet, at inden for vores rammer havde vi råd til 2,5 mill. kr., ikke mere, og så er der jo ikke så meget mere at sige om det.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Hr. Tinning stillede spørgsmålet om de videregående studier. Jeg vil sige med det samme, at jeg ikke har forestillet mig, at vi skulle sidde og skrive skemaerne selv. Det tror hr. Tinning naturligvis at jeg med fornøjelse ville kaste mig ud i. Det vil jeg ikke, men jeg er bestemt ikke overbevist om, at disse videregående studier skal etableres. Jeg ved ikke noget om det, men det er en løfteparagraf, således at man, hvis der opstår et behov, har lovhjemmel til det. Det er en paragraf, som i hvert fald i bemærkningerne understreger, at det skal ske i samråd med undervisningsministeren. Det skal det, fordi man kunne forestille sig, at en del af disse uddannelses tilbud allerede blev givet af eksisterende læreanstalter, på universiteter, eller hvor det måtte være; og gør de det, skal det naturligvis ikke oprettes som dobbeltkonfekt på Danmarks biblioteksskole. Derfor forbindelsen til undervisningsministeren.

Kort sagt: jeg synes selv, det har været en meget positiv førstebehandling, som jeg er meget glad for. Jeg synes, det lyder, som om vi på relativt kort tid kunne komme igennem dette lovforslag. Det er klart, at vi har en meget snæver frist med hensyn til ikrafttræden, fordi vi selvfølgelig gerne vil sætte loven i kraft i begyndelsen af et skoleår. Jeg ved ikke, i hvor høj grad skolen vil vove at begynde at planlægge efter denne førstebehandling i dag, men det er snært, det indrømmer jeg. Vi har ikke kunnet fremsætte forslaget, førend vi var færdige med at forberede det. Jeg håber selvfølgelig på en positiv og hurtig udvalgsbehandling, og efter førstebehandlingen i dag synes jeg, der er meget, der tyder på, at det kan lade sig gøre.

Qvist Jørgensen (S):

Kun lige et enkelt spørgsmål. I den bibliotekslov, der var dateret 8. juni 1966, altså den næstnyeste, var der en revisionsbestemmelse, § 4, stk. 3, og der fandt rent faktisk også en form for revision sted, dog med 5 års forsinkelse. I den lov om ændring af loven, der trådte i kraft i 1976, var der ingen revisionsparagraf, og der er jo heller ikke nogen i det forslag, vi behandler i dag.

Nu er det sådan, at vi i socialdemokratiet ikke har den store sympati for revisionsparagraffer, men jeg vil alligevel spørge, om det har været inde i ministerens overvejelser. I

hvert fald vil vi formentlig sørge for, at det kommer til at indgå i det videre arbejde, om vi skal have en revisionsparagraf. Det er trods alt en temmelig kraftig ændring af et, skal vi sige etableret system, vi nu laver, og jeg synes nok, at det er hensigtsmæssigt, at der er en revisionsparagraf.

Povl Brøndsted (V):

Tak til formanden, som kender min situation. Nr. L 115 er et lovforslag, der på mange måder viser, at vi er i stand til at tilpasse en lovgivning. Vi fik biblioteksskoleloven i 1966 med ændringer 10 år senere, en tilpasning, en udbygning. Vi har set i de sidste år, at vi har været nødt til at skære ned på antallet af elever på biblioteksskolen, og dermed er der opstået en ny situation. Der har været udført et udvalgsarbejde, og jeg synes, man må sige, at det er en overordentlig god betænkning, der på en virkelig god måde bearbejder hele uddannelsesområdet og uddannelsesproblematikken.

Det, der for mig at se er det mest afgørende og egentlig morsomme i det, er, at vi fra at have haft en decideret biblioteksuddannelse nu får en uddannelse, der tager hensyn til, at biblioteksvæsenet er et led i det at fremskaffe viden, dokumentation. Men vi går et stykke videre. Det er biblioteks-, dokumentations- og informationstjeneste, vi for fremtiden skal uddanne til, hvor vi skal være på højde med de krav, vi allerede har mødt, og som vi ved vil opstå i kommende tider. Det er en lov, der på en meget fin måde er tidsvarende og udnytter de ressourcer, vi har på den eksisterende biblioteksskoles to afdelinger. Der er nu kun 200 elever mod i 1980 360 elever på biblioteksskolen.

Det er altså både en modernisering og en tilpasning, men det er også i høj grad nye målgrupper, uddannelsen er rettet mod, ikke alene studerende, der ønsker at gå ind i biblioteksvæsenet, men også studerende, der ønsker at gå ind i informations- og dokumentationstjeneste inden for det offentlige, og det er meningen, at de også skal kunne gå ind i private erhvervsvirksomheder af vidt forskellig art. Der bliver brug for uddannelse inden for dokumentation og information.

Jeg synes også, det er ganske glimrende, at man foreslår, at vi laver en enhedsuddannelse, for den tosporede, vi har haft hidtil, giver

[Povl Brøndsted]

ikke en tilstrækkelig bred vifte til at imødekomme alle krav. En enhedsskole på fire år, som der er tale om her, vil naturligvis kræve, at der også er en efteruddannelse og videreuddannelse. Det er det andet, der er prioriteret højt. Det er også et spørgsmål om ressourceudnyttelse. Jeg mener derfor, at vi med hensyn til efteruddannelse og videreuddannelse må sige, at det selvfølgelig er for de elever, der for fremtiden kommer på biblioteksskolen, men det er også for de elever, der har været der, og som måske skal omskoles til helt andre ting end biblioteksvæsenet. Endelig mener jeg – det vil jeg godt bede ministeren være meget opmærksom på – at det er vigtigt, at også folk, der har en anden grunduddannelse end biblioteksskolen, kan komme på efter- og videreuddannelse.

Det er da godt, at det er lykkedes ministeren at få 2,5 mill. kr. mere til at oprette nye lærerstillinger. Det er dygtigt gjort af ministeren. Det er overraskende, at det har kunnet lade sig gøre.

Det vigtigste er, at vi får udnyttet de frigjorte ressourcer, den nye struktur, og at vi er opmærksomme på, at det er mange grupper med forskellig uddannelsesbaggrund, der har brug for at komme på biblioteksskolen.

Vi vil fra venstres side gå positivt ind i udvalgsarbejdet. Der er flere ting, jeg gerne vil dykke ned i og spørge om, men det er med en positiv indstilling, når vi er sikre på, at det følges op af en fast minister, der ønsker at udnytte denne skoles kapacitet på en god og ressourcebesparende måde.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for den forståelse, ministeren viste for det, jeg kaldte det ganske almindelige arbejde på folkebibliotekerne. Jeg mener altså hele den folkelige del af folkebiblioteksvirksomheden.

Det går ikke så godt med det for øjeblikket: bogbestanden er i de sidste år faldet med 370.000 bind, man nedlægger det opsøgende biblioteksarbejde rundt omkring, man nedlægger musikafdelinger, man holder op med at bygge filialer, og man kører ikke med bogbus. Alt det er sørgeligt. Alt det kan vi selvfølgelig give kommunerne skylden for. Jeg tror nu, vi skulle have bevaret statsrefusionen endnu en omgang, så de i hvert fald havde haft en opmuntring.

Bortset fra det: jo mere man skærer ned, jo mere man indskrænker, des mere får man brug for bibliotekarer, der også kender de almindelige bøger, der kan hjælpe folk med at finde, som det hedder, en bog til »min mand, der læser så dårligt«, eller hjælpe den lille pige, der kommer og siger, at hun gerne vil have bogen om Hanne, der tabte sit forklæde, og hvordan det nu ellers går til i den virkelige virkelighed ude på folkebibliotekerne.

Jeg bemærkede, at jeg ikke fik svar på mine spørgsmål om, hvorfor undervisningslederen og afdelingslederen nu skal være fastansatte, og hvorfor man har skåret ned på de studerendes indflydelse.

Jeg hørte ministeren sige, at hun tror, at denne lov godt kan træde i kraft 1. august 1985. Jeg vil godt udtrykke min tvivl. Det kan da godt være, at der kan blive flertal herfor, men hvordan kommer den til at fungere? Vil det være muligt at lave planlægning og lærebogsmateriale så hurtigt? Vil det være muligt at køre dobbelt allerede fra dette efterår? Er der i øvrigt penge til at sætte loven i kraft allerede nu? Så vidt jeg kan se, er der faktisk penge til biblioteksskoleloven fra januar 1986.

Jeg er såmænd ikke så imponeret af de 2,5 mill. kr. Jeg er glad for det, hvis det er nogle, vi har fået uden for budgettet, men jeg er meget interesseret i at høre, hvis vi ikke har fået dem uden for budgettet, hvem det så er, der skal betale for, at biblioteksskolen kan udbygges.

Tinning (VS):

Jeg vil blot takke ministeren for et meget klart svar vedrørende de videregående studier. Ministeren sagde, kort fortalt, at i virkeligheden ved hun slet ikke noget om det og er ikke sikker på, at der overhovedet skal laves sådan nogle, men det kunne godt være, og hvis man en dag fik ideen, var det jo rart at have bestemmelsen stående, så man kunne gøre det.

På den baggrund vil jeg opfordre ministeren til at trække § 3 tilbage. Jeg vil selvfølgelig, som jeg allerede sagde det i mit første indlæg, under alle omstændigheder stille ændringsforslag om, at § 3 bliver fjernet, men vil gerne spare bureaukratiet, og vi ved jo, at det går noget nemmere, hvis ministeren selv

[Tinning]

gør det. Realiteten er åbenbart, at meningen med denne bestemmelse, hvis den overhovedet eksisterer nogen som helst steder, kun eksisterer et sted i baghovedet på undervisningsministeren, og det skulle ikke undre mig, om han går rundt og har nogle ideer om, hvilke videregående studier der er brug for på dette felt.

Jeg er altså ikke særlig glad for at give kulturministeren en bemyndigelse. Det er ikke engang en bemyndigelse, hvor ministeren har nogle forestillinger om, hvad den skal bruges til, men det er en bemyndigelse, som i det hele taget er god at have nede i skuffen, hvis man en dag skulle finde på noget. Det mener jeg dog er for løstagtigt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg må starte med absolut at tilbagevise, at jeg er løstagtig.

Må jeg sige til hr. Qvist Jørgensen, at revisionsparagraf eller ikke revisionsparagraf: jeg har bestemt ingen hede følelser i den sag. Jeg synes, at det af og til kan være meget godt at have en revisionsparagraf i en lov, men grunden til, at man ikke har sat den ind her, er vel, at der vil gå så lang tid, inden man med rimelighed kan vurdere, hvordan loven har virket. At have en revisionsparagraf, der siger år 2001 eller sådan noget, ser lidt komisk ud. At have revision allerede om 3 år er for tidligt, for vi skal først have nogle mennesker igennem det nye system, nogle studerende, der prøver, og så skal vi se lidt på, hvordan det så gik disse studerende: fik de nu den beskæftigelse, som jo er et af hovedformålene med dette forslag?

Lad os drøfte det i udvalget. Jeg har ikke noget imod det, det er ikke det store problem. Jeg siger bare, at der kunne være fornuft i i hvert fald at skyde revisionen et antal år ud i fremtiden for overhovedet at kunne vurdere noget som helst.

Med hensyn til fru Ingerlise Koefoeds spørgsmål om, hvorvidt det nu kan lade sig gøre: lad os få det opklaret og få nogle redegørelser fra skolen under udvalgsbehandlingen. Det er klart, at jeg ikke kan stå her og forudse alle de praktiske problemer, rektor eller lærere eller planlæggere på den skole vil få i forbindelse med lovens ikrafttræden. Lovforslaget er blevet til på den måde, at det

har fulgt de forslag, der er kommet. Skolen giver det sin anbefaling, og man ønsker at få den uddannelse i gang så hurtigt som muligt. Lad os prøve at få en opklaring under udvalgsarbejdet af, hvilke praktiske problemer det er forbundet med, og hvor sent forslaget kan vedtages, for at det kan lade sig gøre.

Med hensyn til pengene har jeg forstået, at det kan lade sig gøre at sætte det i gang i dette skoleår. Jeg mener som fru Ingerlise Koefoed at kunne huske, at bevillingen først er der i 1986, men der er en eller anden teknisk begrundelse for, at det kan lade sig gøre alligevel, og den vil jeg selvfølgelig fremkomme med i udvalget.

Med hensyn til hr. Tinnings opfordring til at trække § 3 tilbage er jeg jo altid yderst lydhør over for hr. Tinnings forslag, hvad han udmærket ved. Jeg vil nu godt først se, om der skulle være et flertal, der står bag forslaget, men så gør jeg det til gengæld med stor beredvillighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 43:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af arealreservationer til a-kraftværker.

Af Erik Holst (S) m.fl.
(Fremsat 21/11 84).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):